

OECD *Multilingual Summaries*

OECD-FAO Agricultural Outlook 2013

Summary in Slovenian

Read the full book on: 10.1787/agr_outlook-2013-en

Pogled na kmetijstvo OECD-FAO 2013

Povzetek v slovenščini

Povpraševanje se najbolj povečuje v državah v razvoju: Za svetovno kmetijstvo so bili desetletja značilni proizvodni presežki v industrializiranih državah, ki jih je spodbudila politika, in zastajanje rasti v državah v razvoju. Politične reforme in gospodarska rast po svetu so spremenile temelje povpraševanja in ponudbe ter preoblikovale kmetijstvo v bolj tržno usmerjen sektor, ki ponuja priložnosti za vlaganje. Države v razvoju naj bi povečale svoj delež v svetovni proizvodnji in zabeležile večino rasti izvoza.

Počasnejša rast proizvodnje: Svetovna kmetijska proizvodnja osnovnih proizvodov, zajetih v tem pogledu, naj bi rasla po stopnji povprečno 1,5 % letno v primerjavi z 2,1 % v prejšnjem desetletju. Ta počasnejša rast se pričakuje v vseh sektorjih poljščin in živinoreje. Ti trendi so odraz višanja stroškov, večanja omejitev glede virov in povečevanja okoljskih pritiskov, ki naj bi zavrli odziv na ponudbo praktično v vseh regijah.

Inflacija cen hrane se je umirila: Povezava med cenami osnovnih proizvodov in zneskom, ki ga potrošniki dejansko plačajo za hrano, po navadi ni neposredna. Čeprav so cene osnovnih proizvodov še vedno visoke, kaže, da se inflacija cen hrane zmanjšuje. Kljub temu pa je dosegljivost hrane še naprej zaskrbljujoča, saj stroški hrane v številnih državah v razvoju predstavljajo 20–50 % ali več družinskega proračuna.

Trgi odražajo razcepitev svetovnega gospodarstva: Čeprav so kmetijski trgi razmeroma odporni na gospodarsko recesijo, še naprej kažejo učinek svetovnega gospodarstva dveh hitrosti s slabotnim okrevanjem v razvitih državah in živahno rastjo v številnih državah v razvoju. Zviševanje cen nafte je pomemben, vendar nepredvidljiv dejavnik pri napovedih cen. Pričakuje se, da se bo zaradi znižanja vrednosti ameriškega dolarja zmanjšala relativna konkurenčnost drugih izvoznikov, hkrati pa povečala kupna moč številnih uvoznikov.

Cene bodo srednjeročno rasle: Cene osnovnih proizvodov še nikoli niso bile tako visoke. V bližnji prihodnosti naj bi cene poljščin padle, ker se je proizvodnja vnovič povečala, cene mesa pa naj bi zaradi majhnih zalog ostale visoke. Dolgoročno bodo cene poljščin in živinorejskih proizvodov rasle, predvidoma najvišji pa bo dvig cen pri mesu, ribah in biogorivu.

Cene, prilagojene inflaciji, ostajajo visoke: Povprečne realne cene v obdobju 2013–22 naj bi bile precej višje od povprečja 2003–12 pri večini osnovnih proizvodov, zajetih v tem pogledu. A povprečne realne cene naj bi bile v naslednjem desetletju kljub temu nižje od najvišjih v preteklih letih.

Poraba bo rasla: Poraba vseh proizvodov, zajetih v tem pogledu, se bo povečevala v državah v razvoju, čeprav s počasnejšim tempom, ki ga bo usmerjalo naraščanje prebivalstva, višji dohodki, urbanizacija in spreminjanje prehrane. Poraba na prebivalca naj bi se najhitreje povečevala v vzhodni Evropi in osrednji Aziji, sledili naj jima bi Latinska Amerika in preostala Azija.

Trgovina s kmetijskimi proizvodi se še naprej povečuje: Velik del rasti trgovine bodo predstavljala gospodarstva v vzponu, ki bodo zajela večino izvoza grobozrnatega žita, riža, oljnic, rastlinskega olja,

sladkorja, govejega mesa, perutnine in rib. Delež trgovine iz območja OECD se bo še naprej zmanjševal, ohranil pa bo glavno vlogo pri izvozu pšenice, bombaža, svinjskega in ovčjega mesa ter večine mlečnih proizvodov.

Negotovosti pogleda: Proizvodni primanjkljaji, nestanovitnost cen in motnje trgovine ostajajo nevarnost za svetovno zanesljivost preskrbe s hrano, zlasti zaradi majhnih zalog. Obsežna suša, kakršna je bila leta 2012 v Združenih državah in državah SND, poleg nizkega stanja zalog lahko dvigne cene poljščin za 15–40 %. Cene energije so še dodaten vir negotovosti, ki vpliva na trg biogoriva in vhodne stroške. Svetovna trgovina je še bolj kot proizvodnja občutljiva na spremenljivost količine pridelka in makroekonomske dejavnike.

Osredotočenost na Kitajsko: V tej izdaji se posebej obravnava kitajski kmetijsko-živilski sektor, ki se hitro širi. Kitajska, ki se spopada s proizvodnimi omejitvami in vedno večjim povpraševanjem, bo v prihodnje verjetno uvažala še več hrane, vendar naj bi se na splošno še naprej sama oskrbovala z glavnimi prehranskimi poljščinami.

Pričakuje se, da bo rast porabe na Kitajskem rahlo prehitela rast proizvodnje za približno 0,3 % na leto, kar je podoben trend kot v prejšnjem desetletju. Posledično se pričakuje nadaljnje, a zmerno odpiranje kitajskega kmetijskega sektorja, čeprav so te možnosti pri posameznih osnovnih proizvodih različne.

Kitajska si je kot najpomembnejšo prednostno nalogo politike zadala zanesljivost preskrbe s hrano in samooskrbo z rižem in pšenico. Kmetijska proizvodnja se je v času od 1978 do 2011 povečala skoraj petkrat. Vendar so se v zadnjih letih cene hrane zvišale in proizvodnja naj bi se upočasnila pod vplivom naraščajočih omejitev glede virov in delovne sile.

Večja razpoložljivost hrane in višji dohodki so znatno izboljšali zanesljivost preskrbe s hrano, tako da je število podhranjenih od leta 1990 padlo za skoraj 100 milijonov, čeprav se je število prebivalcev povečalo za 200 milijonov. Glavni izziv ostaja zmanjšanje števila podhranjenih.

Od leta 2001 do 2012 se je kitajska trgovina s kmetijskimi proizvodi (uvoz in izvoz) povečala s 27,9 milijard USD na 155,7 milijard USD. Odvisnost od uvoza se je podvojila s 6,2 % na 12,9 % s čistim trgovinskim primanjkljajem Kitajske v kmetijstvu in prehrani, ki je leta 2012 znašal 31 milijard USD.

Ključne negotovosti na Kitajskem so tekoča zdržnost visokih ravni gospodarske rasti, povečevanje omejitev glede virov za proizvodnjo in potenciala za povečanje raznolikosti proizvodnje ob hkratnem naraščanju podnebne nepredvidljivosti.

Svetovne napovedi za osnovne proizvode do leta 2022

- Žita. Proizvodnja naj bi se povečevala za 1,4 % letno s skupno rastjo v višini 57 % v državah v razvoju. Tajska naj bi bila vodilna izvoznica riža, tesno naj bi ji sledil Vietnam, Združene države pa naj bi ostale glavna izvoznica pšenice in grobozrnatega žita.
- Oljnice. Proizvodnja naj bi naraščala celo hitreje kot pri žitih. Palmovo olje naj bi ohranilo stabilen 34-odstotni delež celotne proizvodnje rastlinskih olj.
- Sladkor. Proizvodnja naj bi se povečala skoraj za 2 % na leto, vodilni proizvajalki pa naj bi bili Brazilija in Indija. Države v razvoju naj bi še naprej obvladovale svetovno uporabo sladkorja.
- Bombaž. Umetna vlakna naj bi zavzela še večji tržni delež. Proizvodnja bombaža v Indiji naj bi narasla za 25 %, s čimer bo postala vodilna svetovna proizvajalka.
- Etanol. Proizvodnja naj bi se povečala skoraj za 70 %, biodizel pa naj bi naraščal celo hitreje, vendar v manjšem obsegu. Do leta 2022 naj bi za proizvodnjo biogoriva porabili 28 % skupne svetovne proizvodnje sladkornega trsa, 15 % rastlinskih olj in 12 % grobozrnatega žita.
- Meso. Države v razvoju naj bi ustvarile 80 % rasti svetovne proizvodnje. Rast porabe mesa na prebivalca se bo upočasnila, ker se glavna gospodarstva v razvoju približujejo ravnem razvitih držav.
- Mlečni proizvodi. Države v razvoju naj bi ustvarile 74 % povečanja svetovne proizvodnje mleka. Kljub temu pa naj bi poraba v državah v razvoju še vedno rasla počasneje kot proizvodnja, največje izvoznice pa naj bi bile Združene države, Evropska unija, Nova Zelandija, Avstralija in Argentina.

- Ribišтво. Ulov naj bi se povečal samo za 5 %, ribogojstvo pa za 35 %. Do leta 2015 naj bi ribogojstvo preseгло ribiški ulov kot glavni vir rib za prehrano ljudi.

© OECD

Ta povzetek ni uradni prevod OECD.

Reproduciranje tega povzetka je dovoljeno pod pogojem, da so navedene avtorske pravice OECD in naslov originalne publikacije.

Večjezični povzetki so prevedeni izvlečki publikacij OECD, ki so v izvirniku izdane v angleškem in francoskem jeziku.

Na razpolago so brezplačno v spletni knjigarni OECD www.oecd.org/bookshop

Za več informacij se obrnite na Enoto OECD za pravice in prevode, Direktorat za javne zadeve in komunikacije na: rights@oecd.org ali prek faksa: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Obiščite našo spletno stran www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD/FAO (2013), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2013-en